

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.449/2008/11.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év június hó 25. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az önbíráskodás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kaposvári Városi Bíróság 6.B.289/2007/21. számú ítéletét és a Somogy Megyei Bíróság 1.Bf.497/2007/13. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 7 600 (hétezer-hatszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye Az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem más jogosult azonos tartalommal újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Kaposvári Városi Bíróság a 2007. év október hó 11. napján kihirdetett 6.B.289/2007/21. számú ítéletében a II. rendű terheltet lopás vétsége miatt -, mint többszörös visszaesőt - 8 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a II. rendű terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.

(A felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett I. rendű terheltet az ellene önbíráskodás büntette és lopás büntette miatt emelt vád alól felmentette).

Az ítéleti tényállás lényege szerint a II. rendű terhelt korábban több esetben volt büntetve, legutóbbi elítélésére 2006. év július hó 4. napján került sor. A bíróság őt, mint többszörös visszaesőt 1 év 6 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

II. rendű terhelt egy nagyváros áruházában találkozott ismerősével, aki megkérte őt, hogy segítsen neki egy LCD monitort ellopní. II. rendű terhelt az áruház készletéből származó csípőfogóval a monitorhoz rögzített áruvédelmi eszköz drótszálát elvágta, és a monitort levette, majd azt egy reklámszatyorba tette, amelyet

ismerősével együtt a bevásárlókocsiban helyezett el. Később - még az üzlettérben - az ismerős a szatyrot a bevásárlókocsiból kivette, majd a pénztárt megkerülve fizetés nélkül távozott. Távozása után az áruház biztonsági őre mindkettőjüket feltartóztatta.

Az eltulajdonított monitort az áruház visszavette, így a II. rendű terhelt által a sértettnek okozott 121 068 forint kár megtérült.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a II. rendű terhelt cselekményét azért értékelte a Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés II. fordulata szerint minősülő lopás vétségeként, mert nem látta megállapíthatónak a lopás minősítő körülményét, a dolog elleni erőszakot. Az ítélet indokolása szerint az áru rendeltetésszerű elvétele az elkövető cselekményéhez hasonló módon történik. Ezért a birtokba vétel erőszakos magatartásként nem értékelhető.

A másodfokon eljáró Somogy Megyei Bíróság a 2008. év március hó 12. napján kelt 1.Bf.497/2007/13. számú ítéletével a II. rendű terhelt cselekményét a Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés II. fordulat d) pontjára figyelemmel, a (4) bekezdés b/1. pontja szerint minősülő lopás büntettének minősítette, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Jogi érvelése szerint az árut biztosító áruvédelmi biztonsági drótot csípőfogóval történő elvágása jogellenes birtokbavétel, amelyre a lopás megvalósítása érdekében került sor. Az áru megszerzését biztosító szokásos eljárásnak nem része a biztonsági drót rendellenes elvágása. Ez a módszer a jogellenes megszerzés érdekében kifejtett dolog elleni erőszaknak tekintendő. Az elkövetők jogellenes magatartása révén a monitor kikerült a tulajdonos biztonsági berendezéssel biztosított ellenőrzése, ekként az uralma alól, ezzel a cselekmény befejezetté vált.

II. A másodfokon hozott jogerős bírói határozat ellen a II. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelyben arra hivatkozott, hogy a terhére rótt büncselekményt nem követte el, és vitatta a cselekmény anyagi jogi értékelését is. Álláspontja szerint a lopás törvényi tényállását nem valósította meg, mert a monitort eredeti helyéről nem mozdította el. Nem tett semmi olyat, ami a tárgynak az eredeti birtokos tulajdonából való kikerülését idézte volna elő. A drót levágása a lopás nem büntetendő előkészületeként, esetleg rongálásként értékelhető. Vélekedése szerint a Somogy Megyei Bíróság dolog elleni erőszakkal kapcsolatos álláspontja ellentétes a magyar bírósági gyakorlattal, ezért a megtámadott ítéletek hatályon kívül helyezését és felmentését kérte.

Eljárási szabálysértésként sérelmezte, hogy a bíróság nem játszotta le a cselekményről készült videó felvételt, holott az védekezését mindenben alátámasztotta volna.

A Legfőbb Ügyészség BF.1281/2008. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - a Somogy Megyei Bíróság minősítést érintő anyagi jogi érvelésével egyetértve a határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

II. rendű terhelt a nyilvános ülést megelőzően írásban benyújtott beadványában a felülvizsgálati indítványában foglaltakat ismételte meg.

A nyilvános ülésen a kirendelt védő elsődlegesen a megtámadott határozat megváltoztatását és a II. rendű terhelt felmentését, másodlagosan a terhére rótt cselekmény bűnsegédként elkövetett lopás vétségeként történő minősítését, és - ehhez igazodóan - a büntetés enyhítését, vagylagosan pedig a sérelmezett ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

III. A Legfelsőbb Bíróság a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően az indítványban részletezett érveket a felülvizsgálat törvényileg szabályozott okainak tükrében vizsgálta. Ennek során abból indult ki, hogy a Be. 423. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül, a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. E törvényi tilalom folytán a tényállástól eltérő tények vizsgálatára nincs lehetőség.

A tényállástól eltérő tényt állított a II. rendű terhelt, amikor arra hivatkozott, hogy a monitort eredeti helyéről nem mozdította el, és nem tett semmit, ami annak az eredeti birtokos tulajdonából való kikerülését idézte volna elő. Ezzel szemben a tényállás azt tartalmazza, hogy miután a drótot a fogóval levágta, ismerőseivel együtt tették a monitort a reklámszatyorba, majd a bevásárlókocsiba.

A Legfelsőbb Bíróság - a felülvizsgált ítélet tényeit alapul véve - a felülvizsgálati indítvány anyagi jogi kifogásait is alaptalannak találta. E körben mindenben osztotta a másodfokú bíróság és a Legfőbb Ügyészség álláspontját.

Az irányadó tényállásból kitűnően a monitor eltulajdonítását az ismerős vetette fel, és a tárgyat is ő választotta ki. A II. rendű terhelt az ő kérésére az áruházban talált fogóval a monitor áruvédelmi biztonságát szolgáló drótot azért vágta el, hogy ezzel a tárgy elvételt/elvitelt biztosítsa.

A bírói gyakorlat számos döntéssel munkálta ki azt a jelenleg követett anyagi jogi értelmezést, amely szerint a lopás befejezése nem az elvétellel (Btk. 316. § (1) bekezdésében meghatározott elkövetési magatartás), nem is az elvitellel, hanem a tulajdonosi birtoklás megszűnésével következik be. Befejezett tehát a lopás akkor, amikor a tulajdonos az elkövető által eltulajdonítani szándékolta (elvette, elvitt) tárgyának birtoklásától elesik (BH. 1990/460., 1994/169., 1995/142.). A dolog elvétele, elvitele önmagában a lopás befejezett voltának megállapítását nem alapozza meg.

A dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás büntette (vétsége) kétfázisú cselekmény, amely esetenként az eltulajdonítani szándékolta tárgynak a megőrzésre szolgáló készülékkel együttes elvételével és elvitelével az elvétel helyétől távoli helyszínen, a készülék tényleges felnyitásakor, az elkövető birtokszerzésével fejeződik be. Ez esetben a dolog elleni erőszak időrendben csupán az elvétel, elvitel után következik be (4/1998. BJE határozat).

A dolog elleni erőszak rendszerint megelőzi az elvételt (elvitelt, végleges birtokba vételt), ám ez az időrendiség nem feltétlenül áll fenn. A technikailag megújult, összetett áruvédelmi eszközök a védeni kívánt árun elhelyezett jeladásra alkalmas technikai eszköz és rendszerint az üzlet kijáratánál elhelyezett jelfogó együttes működésével látják el áruvédelmi feladatukat. Az áru ténylegesen csak akkor tulajdonítható el (vehető birtokba), ha a jeladót arról eltávolították. A jeladó erőszakos (rendeltetés ellenes módon történő) eltávolításának hiányában az áru - a jelfogó berendezés jelzése miatt - a leleplezés veszélye nélkül nem vihető ki az üzletből.

II. rendű terhelt a monitort védő áruvédelmi biztonsági drótot egy fogóval elvágta, ezzel a tulajdonos birtokhatalmát megszüntette. Az áru ugyanis ekként az elkövető által birtokba vehetővé vált, vagyis a dolog elleni erőszak, mint a lopás minősítő körülménye, megvalósult.

II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét a másodfokú bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül, törvényesen állapította meg lopás büntetében.

A büntetőjog más szabályának olyan megsértése sem történt, amely miatt a kiszabott büntetés törvénysértő lenne.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Be. 426. § alapján a megtámadott határozatokat hatályukban fenntartotta.

A Be. 3. §-ának (4) bekezdése kizárja a Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezés lehetőségét, felülvizsgálatnak a Be.

416. § (4) bekezdés b) pontja alapján nincs helye. A Be. 418. § (3) bekezdése értelmében ugyanazon ügyben minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul.

Budapest, 2009. év június hó 25. napján

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Molnár Gábor s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
bírószági ügyintéző
Kné